

GELECEK İÇİN AR-GE GERÇEĞİ

Adı Soyadı : Dr.Serdar Sözeri
Firma/Kurum : İEİS ve Biofarma İlaç
Ünvanı : Yön.Kur.Üyesi & Ar-Ge Çalışma
G.Bşk. , CEO

W –Değerli Dr.Serdar Bey, Türk İlaç Sektöründe Ar-Ge konusunda gelişim ihtiyacı nasıl oluştu?

S.S.- Sektörde Ar-Ge departmanının eski misyonu “**teknoloji transferi**” idi. Şimdi ise firmanın kendini “**farklılaştırma stratejisinin**” ana unsuru oldu.

Doğrusu bizim sanayimiz serbest rekabet düzeni içinde Ar-Ge bazlı gelişmiş bir sanayi değil.

W- Sektörün mevcut tablosunu alabilir miyiz?

S.S.- Biz bildiğiniz gibi devletimizin de plan dahiline aldığı **stratejik bir sektörüz**, yani bağımsız bir devlet için ana unsuruz.

Sektör mevcut durumu itibarı ile yakın tarihe kadar iyi durumda idi, fakat **asıl gelişme alanı olan nano ve biyoteknolojik ürünlerde olmamız bizi sıkıntıya sokmuştur.**

Nano ve biyoteknolojik ürünlerin dünya ilaç pazarındaki yeri ise gittikçe güçleniyor

Un Şeker var ;

İlaç endüstrisinde teknoloji olarak iyi durumdayız ve bölgemizin her anlamda lideriyiz. Türkiye’de üretilen ilaçların kalitesinin yüksek ve dünya ile rekabet edilebilen üretim tesislerimiz mevcut hatta ciddi bir atıl kapasiteye de sahibiz.

Ar-Ge kurulumu ve insan yetkinliği olarak da çok iyiyiz,

Helva için Yağ durumumuz ise ;

Koordinasyon – Paylaşım,

Akademik destek,

Devlet politikası olması ve devletin gerekli ve yeterli desteği,

Konularında ise yol almalıyız inancındayım.

W- Şu an nereden başlamalıyız?

S.S.- Endüstrimiz için şu an en iyi başlama noktamız;

Eşdeğer ilaçlarda yapılacak değer arttırma çalışmalarıdır. Tedaviye uyumu kolaylaştıracak kombinasyonlar ya da yeni dozaj formları geliştirmek, yeni indikasyon alanları oluşturmak hiç de küçümsenecek Ar-Ge çalışmaları değildir. Bunlar, ulaşılabilirliği yüksek, getirdiği yararlar önemli ve görece kısa sürede elde edilebilecek farklılaştırmalardır. Bunların arkasına, moleküllerin farklı tuzları vb.. çalışmalar da kolaylıkla eklenebilir. Orijinal ilaç firmalarının da yeni ürün geliştirmekte çok zorlandığı ve “ me too” diye sınıflandırılan ve birbirlerine çok benzeyen molekülleri geliştirmekte olduğu bir ortamda, eşdeğer firmaların yukarıda sözünü ettiğim geliştirme projeleri sağlık sektörü için çok önemli yarar potansiyeli içermektedir. Zaten ArG-e faaliyetinin de esası dünyaya ve insan yaşamına yararlı son ürünler çıkartmak değil midir?

W- Sonda sormam gerekeni şimdi almak istesem; bu ivmeyi başlatamazsak ne olur?

S.S.- Önünü görmeyen sanayi bir anlamda “geleceği olmayan” demek, Ar-Ge’ye yatırım

yapmaz ve kolay olanı seçer yani elindeki firmayı satar.

W- Bu bilimsel zeminli organizasyon nasıl gelişti?

**S.S.- Toplantımızın amacı:
İlaç Ar-Ge'sinde neredeyiz?
İlaçta Ar-Ge faaliyetlerini artırmak için neler yapılabilir? İdi.**

Ar-Ge ikliminin oluşmasında gecikmeyi gidermek ve paydaşları harekete geçirmek için bu toplantı bana göre şart oldu. Yukarıda bahsettiğim gibi endüstrimizin durumu iyi ve güçlü yönlerimize odaklanarak ve üst düzey koordinasyonu sağlayarak neleri yapabileceğimizin ufkunu görmek istedik.

Ülkemiz için uygun Ar-Ge ikliminin sağlanmasını tetiklemek amacı ile de bu toplantıyı düzenledik.

2013 sonunda **İTAM** tarafından organize edilen bir sempozyumda benzeri konular konuşuldu ve bilgi paylaşımı sağlandı.

Türkiye'de doğal bir Ar-Ge iklimi bulunmamaktadır, asıl önemli olan bu ve benzeri paylaşımları arttırmaktı.

**İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası 'nda Ar-Ge Çalışma Grubu Başkanı sorumluluğunu aldıktan sonra bu konuda İEİS misyonuna paralel olarak başkanlığımızdaki komisyon şu şekilde bir vizyon ortaya koydu:
"Ülkemizde Ar-Ge Konusunda Bir Sıçrama Olması için Ar-Ge İkliminin Gelişmesi Önceliğimizdir."**

Paydaşların Ar-Ge iklimi gelişme ihtiyacının farkına varması gerekiyordu.

Bu toplantıya gelinceye kadar paydaşlarımıza;
Ziyaretlerimizi gerçekleştirdik,
Akademik kurumlarla protokoller (örn.Gazi Ün.),
Fakültelerde bir envanter çıkarma çalışmasına başladık (örn Erciyes , Ege Ün.)
Kamuda ilgili kurum ve yöneticilere ziyaretlerimiz, toplantılarımız oldu, (T.C. Sağlık Bakanlığı, Çalışma

ve Sos.Güv.Bakanlığı-SGK, Bilim Tek.Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı ve TÜBİTAK vd.)

Bu ziyaretlerimizde; Ar-Ge'ye destek olacak bu kurumlar arasında koordinasyonu sağlayabilmek ve efektif teşviklerin oluşturulması konuları önceliğimiz oldu.

Gerçekleşen Ar-Ge bilimsel toplantımızda, bu zamana kadar yaptığımız çalışmaların bir zirvesi hatta farkındalık ötesi paydaşların eyleme geçmesi bir adım olmasını amaçladık.

W- Bilimsel toplantının konu-konuk seçimini nasıl yaptınız?

S.S.- Burada 3 ana bölümü görebilirsiniz:

- i- diğer ülke deneyimleri (amaç model değil ama esinleme yakalayabilmektir),
- ii- 3 ana paydaş grubunun oturmalarında bir araya gelmesini (Kamu-Akademi-Sanayi),
- iii- üniversitelerin kendi Ar-Ge faaliyetlerini ve envanterlerini kendilerinin tanıtmaları.

Bu konu başlıklarına uygun yetkin kişileri davet ettik.

W- Bilimsel toplantınız size göre nasıl geçti ?

S.S.- Bu alandaki şu ana kadar gerçekleşen en yüksek katılımlı ve en kapsamlı toplantı idi. Açıkça ifade edeyim ilgi beklentimin üzerindeydi. Son derece güzel katkılar oldu ve sonrası için bize çok işaretler verdi. İşbirliği motivasyonunun yüksek olduğu görmek beni ayrıca çok mutlu etti.

W- Değerli Dr.Serdar Bey bundan sonrası nasıl gelişecek?

S.S.- Beklentim ve temennilerimi kısaca ifade edeyim;

Türk İlaç Sanayimiz;

- vizyoner davranmalıyız (parlak bir gelecek için farklılaşmaya odaklanmalı),
- risk iştahını arttırmalıyız ,
- ar-ge konusunda akademik olarak yapılmakta olan bilimsel çalışmaları yakın takip etmeliyiz.

Akademik kurumlar;

- bilimsel faaliyetlerinin uygulanabilirliği endişesini yaşamalı,
- ticarileştirme fobisinden kurtulmalı ,
- uygun eleman yetiştirilmesi konusunda daha aktif ve daha odaklı olmalı
- ar ge'yi kolaylaştıracak gerekli regülasyonları düzenlemeli ve teklif etmeli.

Kamu;

- merkez olarak kendini görmemeli, kolaylaştırıcı rol üstlenmeli
- süreci kolaylaştırıcı regülasyonlarda (akreditasyon ve standart sağlanması vb)
- farklı birimlerin sadece kendi penceresinden bakmamaları, ortak pencere için koordinasyonu sağlamalı (ayrı teşvik sistemlerinin koordinasyonu olmalı) ,
- sanayinin risk almasına uygun sürdürebilir bir zemin hazırlamaları ,
- ar ge çalışmalarının ödüllendirilmesi mutlaka olmalı (örn. Ar-Ge'ye kaynak ayırmalarını sağlayabilecek fiyatlandırma ve geri ödeme sisteminin kurulması zorunluluğudur).

W- Sürecin devamı nasıl olacak?

S.S.- 3 ayda bir akademik kurumların tanıtımını sağlayacak (benzeri toplantı) organizasyonları İEİS olarak düzenleyeceğiz. **Bizim önümüzdeki süreci kısaca ifade etmem gerekirse;**

- Toplantı sonuçlarının değerlendirilmesi,
- Toplantının devamı,
- Envanter çalışması,
- Kamuya ziyaretler,
- Akademik kurumlar ile yeni protokoller.

Sonuç almaya dönük yakın gelecek amacım ise; kaliteli örneklerin artmasına katkıda bulunmak. Örn: kamu destekli etkili sanayi-akademi projeleri.

W- Değerli Dr.Serdar Bey, vizyon ve görüşlerinizi paylaştığınız için çok teşekkür ederim,

başarılarınızın daim olmasını ve Cumhuriyetimizin de Hep Payidar olmasını kalben temenni ederim.